

KRISTINESTAD
KRISTIINANKAUPUNKI

KRISTIINANKAUPUNGIN HYVINVOINTIKERTOMUS

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa xx.xx.2024

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi
WWW. kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi
WWW. kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Asukkaat.....	6
Asukasrakenne	6
Kielijakauma.....	9
Maahanmuutto Kristiinankaupunkiin	9
Työllisyys	10
Tapahtumien kävijämäärät vuonna 2023.....	10
Kristiinankaupungin ilmastopäästöt	10
3. Kaupungin terveyttä edistävät palvelut.....	11
Varhaiskasvatus	11
Koulut.....	11
JobCenterin palvelut.....	12
Kaupungin liikuntapalvelut.....	12
Kaupungin kulttuuripalvelut.....	13
Kaupungin kirjastotoiminta	14
Kaupungin vapaan sivistystyön palvelut.....	14
4. Terveyden edistämistä koskevat luvut	16
Sotkanet terveystilastot.....	16
Move-tulokset	19
Menetettyt elinvuodet.....	20

1. Johdanto

Hyvinvointi voidaan määritellä väestön kokonaisvaltaiseksi hyvinvoinniksi ja elämänlaaduksi. Hyvinvointi saa aikaan hyvän olon tunnetta ja ehkäisee sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia. Kristiinankaupungin hyvinvointikertomuksessa korostetaan hyvinvoinnin eri näkökulmia Kristiinankaupungissa. Pohjanmaan hyvinvointialue vastaa perusterveydenhuollosta, sosiaalihuollosta ja erikoissairaanhoidosta vuodesta 2022 lähtien.

Kuntalain (410/2015, 1 §) mukaan kunnan tulee ”edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla”. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä kunnalle määrätään seuraavat tehtävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi:

- Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
- Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet.
- Kunnan on päätöksenteossaan otettava huomioon eri päätösten vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.
- Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä vastaava toimielin.
- Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
- Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.
- Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi
WWW. kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

- Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.
- Kunnan on osallistuttava terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä koskeviin vuosittaisiin neuvotteluihin.

Kaupunginjohtaja asetti vuonna 18.10.2021 työryhmän, joka sai tehtäväkseen laatia hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman. Kaikki palvelualueet valitsivat jäsenen työryhmään. Työryhmään kuuluivat Jessica Bårdsnes (hyvinvointi), Magnus Storsjö (yhdyskuntarakentaminen), Peter Grannas (koulutus), Elisabeth Sjöberg (perusturva) sekä Anna-Kajsa Blomqvist-Liljeblad (elinvoimaisuus). Työryhmä on aloittanut tähän liittyvän työn, ja työtä on jatkanut hyvinvointijohtaja ja hyvinvoinnin johtoryhmä.

Kristiinankaupungin kaupunki tekee monenlaista terveyttä edistävää työtä. Kaikki palvelualueet työskentelevät edistääkseen kuntalaisten terveyttä sekä varmistaakseen hyvän koulutuksen, kunnallistekniikan ja hyvän palvelutason. Hyvinvoinnin palvelualue työskentelee terveyttä edistävän toiminnan parissa ja sen alaisuuteen kuuluvat mm. kansalaisopisto, Lapväärtin kansanopisto, liikuntatoiminta, kulttuuri- ja museotoiminta, kirjastotoiminta, nuorisotyö sekä työllisyys- ja kotouttamispalvelut. Kaupungilla on erilaisia terveyden edistämisen työryhmiä esimerkiksi liittyen päihteidenkäytön ehkäisyyn, monialaiseen liikuntatyöhön, työllisyysuudistukseen ja yhdyspintoihin Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. Kaupunki käsittelee terveyttä edistäviä asioita poliittisesti useissa toimielimissä, esim. hyvinvointilautakunnassa, vanhusneuvostossa ja vammaisneuvostossa.

Pohjanmaan hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2022, jolloin hoitovastuu siirtyi Kristiinankaupungin kaupungilta hyvinvointialueelle. Tästä syystä kunnalla ei ole enää pääsyä kaikkiin terveyttä koskeviin tietoihin. Vuosille 2023–2025 on laadittu Pohjanmaan hyvinvointialueen, alueen kuntien ja Pohjanmaan liiton strateginen yhteistyösopimus. Kristiinankaupungin terveydenhuollon palvelutaso on heikentynyt hyvinvointialueen säästövaatimusten myötä.

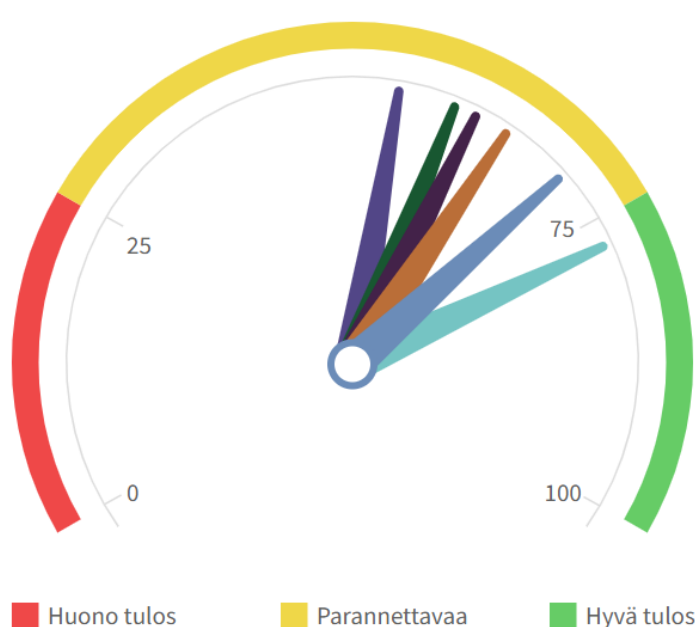
Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut siirtyivät hyvinvointialueille, mutta vastuu kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä on yhä kunnilla. Vuoden 2023 alussa on otettu käyttöön valtionosuuden lisäosa, nk. hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osittain niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) mittaa kuntien edistystä terveyttä edistävän työn osalta. Kristiinankaupungin HYTE-kerroin on vuonna 2021 51, vuonna 2022 50 ja vuonna 2023 63. Kuntien keskiarvo vuonna 2023 oli 67.

TEAvisari on terveyttä edistävään työhön tarkoitettu työkalu, jota kunnat voivat hyödyntää oman työnsä suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Mitattavia alueita ovat kulttuuri, perusterveydenhuolto, liikunta, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, perusopetus ja kuntajohto. Kristiinankaupungilla on parannettavaa kaikissa kategorioissa, vaikka kulttuurin osalta tulos on hyvä.

Kaikki sektorit : Kristiinankaupunki 2023

Aineisto päivitetty 12.10.2023

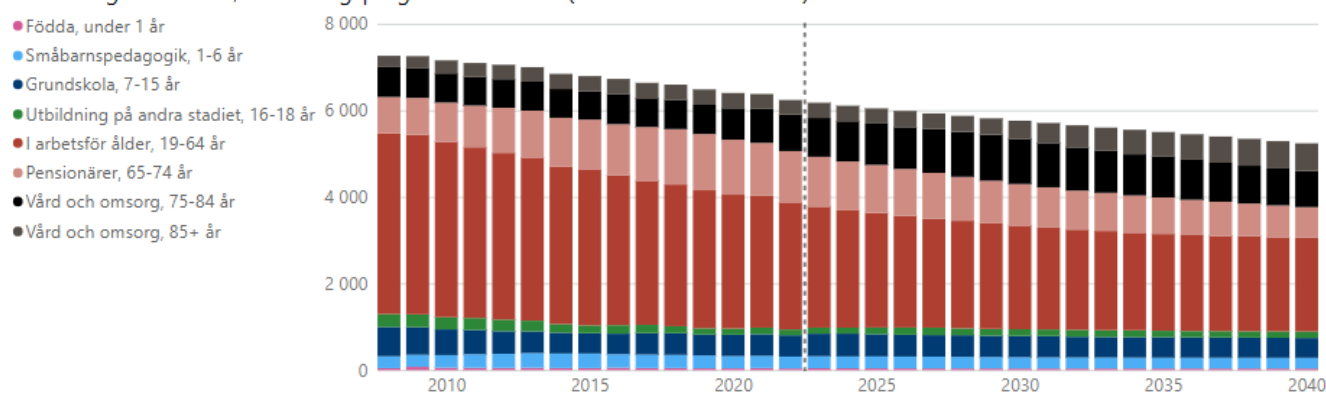
Lisätietoa osoitteessa <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?r=KUNTA287>

2. Asukkaat

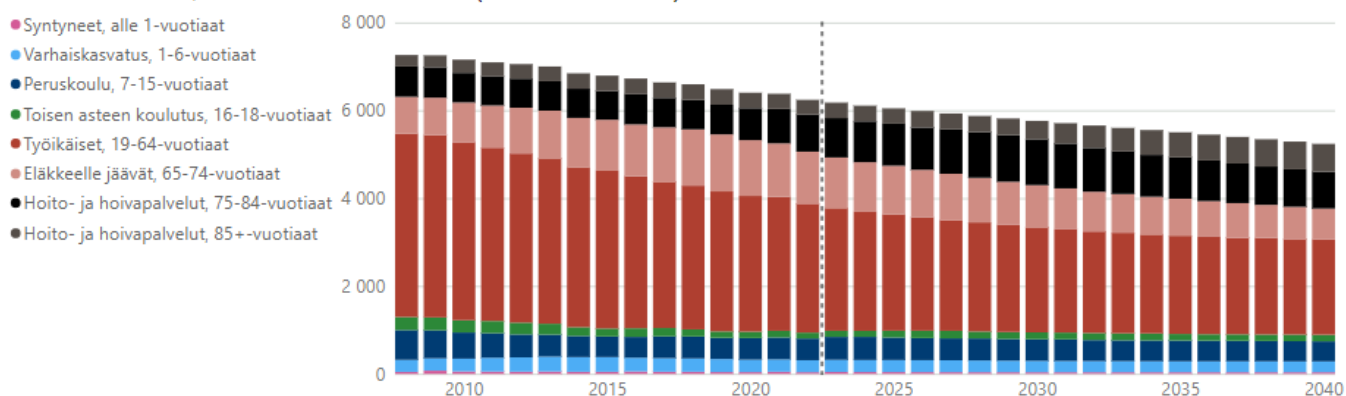
Asukasrakenne

Joulukuussa 2023 Kristiinankaupungissa oli 6199 asukasta. Tammikuusta 2020 asukasluku on vähentynyt 306 henkilöllä (Kuntamaisema). Vuonna 2023 syntyi 35 lasta. Suurin ikäryhmä ovat noin 70-vuotiaat. Vuoteen 2024 ulottuvan väestöennusteen mukaan väkiluku tulee laskemaan. Kaupunki tarvitsee uusia asukkaita.

Befolkning 2008-2022, befolkningsprognos 2023-2040 (Statistikcentralen 2021)

Väestö 2008-2022, väestöennuste 2023-2040 (Tilastokeskus 2021)

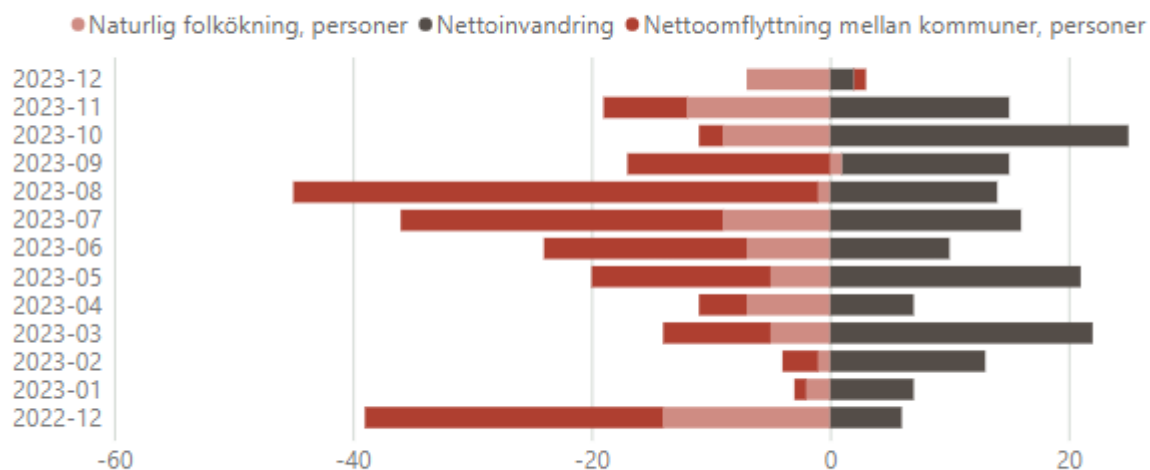
Lähde: Kuntamaisema 26.1.2024

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi

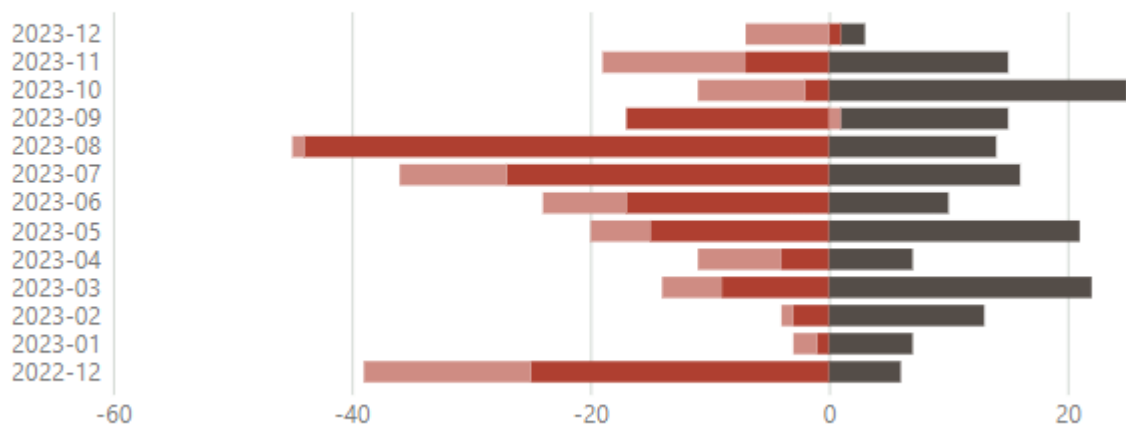
WWW.kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

Befolkningstillväxt och -minskning, Statistikcentralen

Väestönlisäys- ja vähenemä

● Kuntien välinen nettomuutto, henkilöä ● Luonnollinen väestönlisäys, henkilöä ● Nettomaahanmuutto, henk..

Lähde: Kuntamaisema 26.1.2024

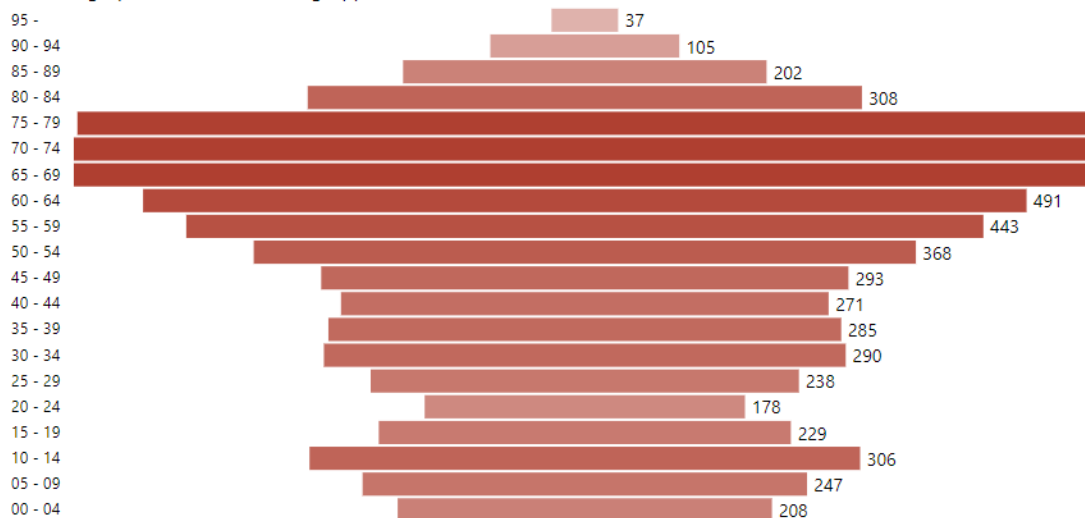
PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi

WWW. kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

Määrä

2023-12

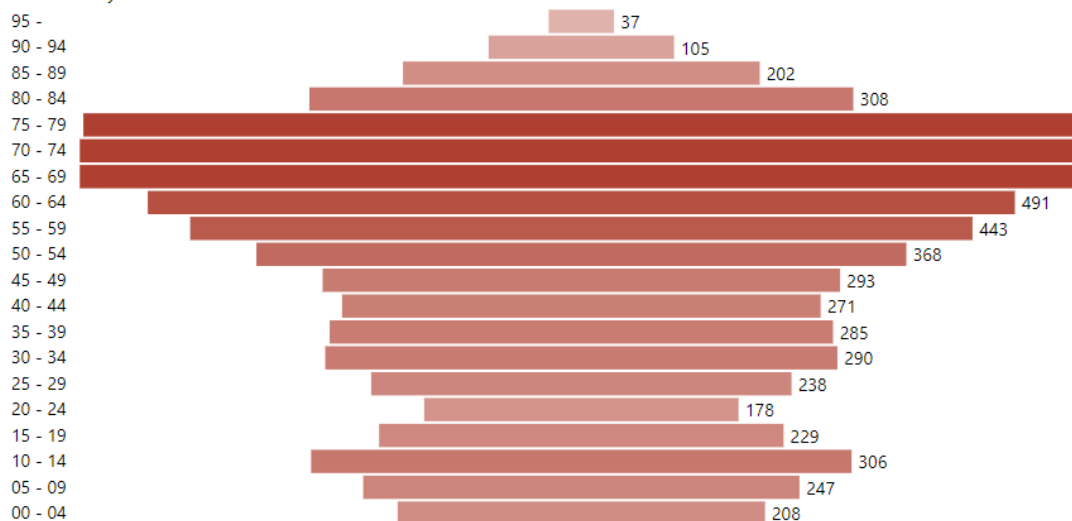
Folkmängd per månad och åldersgrupp

Kausi

2023-12

Väestö ikäryhmittäin

Lähde: Kuntamaisema 26.1.2024

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi
WWW. kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

Kielijakauma

Vuonna 2022 Kristiinankaupungin asukkaista 53,68 prosenttia oli ruotsinkielisiä ja 41,27 prosenttia suomenkielisiä. Muiden kieliryhmien edustajien osuus oli 5,05 prosenttia. (Tilastokeskus)

Maahanmuutto Kristiinankaupunkiin

Vuodenvaihteessa 31.12.2022 Kristiinankaupungissa oli 298 asukasta, joilla oli jokin muu kuin Suomen kansalaisuus. Näistä asukkaista 61,4 prosentilla oli jonkin Euroopan maan kansalaisuus, 30,5 prosentilla jonkin Aasian maan kansalaisuus ja 7,4 prosentilla jonkin Afrikan maan kansalaisuus.

Tilastokeskuksen alustavien tilastojen mukaan vuonna 2023 Kristiinankaupunkiin muutti 183 henkilöä ulkomailta. Vuonna 2022 vastaava luku oli 69 henkilöä. Suuri lisäys johtuu suureksi osaksi siitä, että Ukrainasta sotaa paenneet henkilöt, jotka ovat saaneet tilapäisen suojelun Suomessa, ovat yhden vuoden maassa oleskelun jälkeen voineet alkaa anoa kotikuntaa. Vuoden 2023 lopussa oli noin 100 tilapäisen suojelun saaneelle henkilölle myönnetty kotikuntapaikka Kristiinankaupungissa.

Kotoutumisen edistämisestä annettua lakia sovelletaan kaikkiin Suomessa asuviin maahanmuuttajiin, joilla on voimassa oleva oleskelulupa Suomessa. Tätä lakia sovelletaan kaikkiin maahanmuuttajiin heidän Suomen muuton syystä riippumatta. Kotoutumista edistävien palveluiden tavoitteena on, että kaikki maahanmuuttajat saavat perustiedot suomalaisesta yhteiskunnasta, työelämästä ja kotoutumista edistävästä palveluista. Lain mukaan tulee panostaa maahanmuuton alkuvaiheeseen alkutiedotuksen sekä maahanmuuttajien ohjauksen ja neuvonnan kautta.

Kunta palkkasi elokuussa 1.8.2023 kotouttamiskoordinaattorin, jonka tehtävänä on muun muassa antaa neuvontaa ja ohjausta kuntaan ulkomailta muuttaneille henkilöille. Alkuvaiheessa suuri osa neuvontapalveluista on järjestetty Ukrainasta tulleille henkilöille.

Konkreettisen neuvonta- ja ohjaustyön lisäksi kotouttamiskoordinaattori on tehnyt alkukartoituksia ja osallistunut yksittäisten asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimiseen. Kotouttamiskoordinaattori on osallistunut ELY-keskuksen ylläpitämän verkoston kuukausittaisiin kokouksiin, Pohjanmaan kotouttamiskoordinaattoreiden verkoston kokouksiin sekä paikkakunnalla toimivan vastaanottokeskuksen kanssa järjestettyihin yhteistyökokouksiin. Kotouttamiskoordinaattori tekee yhteistyötä myös koulutuksen järjestäjien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa kotoutumisen edistämiseen liittyen.

Työllisyys

Kristiinankaupungin työvoimaosuus oli 2 517 asukasta vuonna 2021. Työttömien osuus oli 4,4 prosenttia, kun se koko maassa oli 10,2 prosenttia (Tilastokeskus). Maaliskuussa 2024 Kristiinankaupungissa oli 175 työtöntä työnhakijaa. Kaupunki maksaa vuosittain yli 200 000 euroa työmarkkinatuen kuntaosuutta. Työllisyysuudistuksen jälkeen vuonna 2025 summa nousee uuden rahoitusmallin myötä.

Tammikuussa 2024 Kristiinankaupungissa oli 1198 yritystä. Kymmenen uutta yritystä aloitti toimintansa vuonna 2023. (Kuntamaisema)

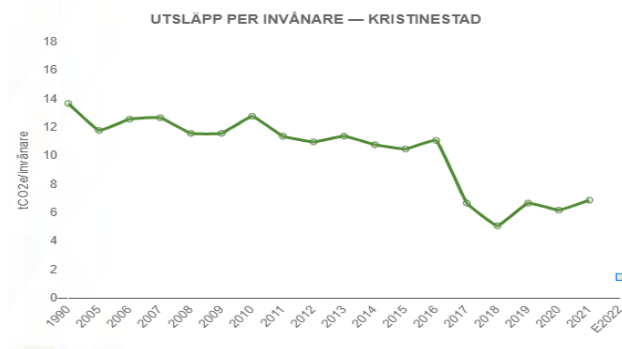
Tapahtumien kävijämäärät vuonna 2023

Kristiinankaupungissa vuosittain järjestettävissä tapahtumissa käy yli 100 000 henkilöä. Suurimmat tapahtumat vuonna 2023 olivat markkinat. Kevät- ja syysmarkkinoilla kävi noin 15 000 henkilöä ja kesämarkkinoilla noin 70 000 henkilöä. Muita suuria tapahtumia ovat pääsiäislauantai, Vanhanajan toripäivä, Avoimet portit ja Merikaupungin joulukodit. (Visit Kristiinankaupunki)

Kristiinankaupungin ilmastopäästöt

Vuonna 2021 asukaskohtaiset nettopäästöt Kristiinankaupungissa olivat 6,2 tCO₂e. Vuoteen 1990 verrattuna kaupungin asukaskohtaiset päästöt ovat vähentyneet 50 prosenttia. Kristiinankaupungin suurin päästösektori on maatalous, joka vastaa 30 prosentista päästöistä. Tieliikenne vastaa 25 prosentista päästöistä ja on näin ollen toiseksi suurin päästösektori. Kristiinankaupungin kolmanneksi suurin päästösektori on lämmitys. Sähkölämmitys, kaukolämmitys, öljylämmitys ja muu lämmitys vastaavat yhdessä 22 prosentista kaikista päästöistä.

Syyskuussa 2022 Kristiinankaupunki nimettiin toisena matkailukohteena koko maassa kestäväksi matkailukohteeksi. Maaliskuussa 2023 Visit Kristiinankaupunki palkittiin Berliinin matkamessuilla pohjoismaisella kestävyyspalkinnolla, eli SOA (Scandinavian outdoor award) Travel -tunnustuksella. Kaupungin ensimmäinen ilmastosuunnitelma laaditaan vuoden 2024 aikana.

Lähde: Syke.

3. Kaupungin terveyttä edistävät palvelut

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä on suuri Kristiinankaupungissa. Kaikille kuntapaikan saaneille lapsille järjestetään laadukasta varhaiskasvatusta ja esikouluopetusta. Myös Suomen laki turvaa lapsen oikeuden varhaiskasvatukseen, jota kunta voi tarjota päiväkodissa tai perhepäivähoitona. Kristiinankaupungissa 84 % kaikista 1–5-vuotiaista osallistuu kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen.

Koulut

7–19-vuotiaiden lasten ja nuorten määrä Kristiinankaupungissa on noin 770 lukuvuonna 2023–2024. Perusopetuksessa olevista lapsista ja nuorista 56 % on ruotsinkielisissä kouluissa ja 44 % suomenkielisissä kouluissa.

Kristiinankaupungissa on noin 80 lukiolaista, joista 36 % käy ruotsinkielistä lukiota ja 64 % suomenkielistä lukiota.

Suomea tai ruotsia toisena kielenä opiskelevien oppilaiden määrä on lisääntynyt Kristiinankaupungissa etenkin suomenkielisissä kouluissa, joissa perusopetuksessa olevien suomea tai ruotsia toisena kielenä opiskelevien määrä on 31 % lukuvuonna 2023–2024. Vastaava luku ruotsinkielisissä kouluissa on 3 %.

Kristiinankaupungissa on lisäksi lapsia ja nuoria valmistavassa opetuksessa. Lukuvuonna 2023–2024 valmistavassa opetuksessa on kolme ryhmää, joista kaksi on Kantakaupungin koulussa ja yksi Kristiinanseudun koulussa. Oppilaat integroidaan perusopetuksen ryhmiin, kun he ovat opiskelleet kaksi vuotta valmistavassa opetuksessa. Oppilaita integroidaan myös jatkuvasti lukuvuoden aikana siten, että valmistavassa opetuksessa olevat oppilaat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan perusopetuksen perusopetusryhmän opetukseen.

Valtakunnallisen tason kouluterveyskyselyitä toteutetaan jatkuvasti. Syksyllä 2023 julkaistiin viimeisimmän kouluterveyskyselyn tulokset, joista käy ilmi, että 84 % 4.–5.-luokan oppilaista on tyytyväisiä elämäänsä. Vastaava luku 8.–9.-luokan oppilaiden keskuudessa oli 67 % ja lukiolaisten keskuudessa 62 %.

75 % Kristiinankaupungin 4.–5.-luokan oppilaista katsoo voivansa keskustella aikuisen kanssa koulussa heitä painavista asioista, ja 70 % 14–19-vuotiaista kokee saavansa apua, kun he todella sitä tarvitsevat.

Kyselyn tulokset osoittavat, että lasten ja nuorten keskuudessa esiintyy sanallista ja henkistä kiusaamista. 4.–5.-luokkalaisten keskuudessa kiusaaminen on vähentynyt edellisen kyselyn jälkeen, kun taas se on lisääntynyt 8.–9.-luokkalaiden keskuudessa.

83 % 4.–5.-luokan oppilaista vastasi, etteivät he ole osallistuneet toisten kiusaamiseen lukuvuoden aikana. Vastaava luku 8.–9.-luokan oppilaiden keskuudessa oli 73 % ja lukiolaisten keskuudessa 92 %. Samalla 75 % 4.–5.-luokan oppilaista vastasi, ettei heitä lainkaan ole kiusattu lukuvuoden aikana. Vastaava luku 8.–9.-luokan oppilaiden keskuudessa oli 64 % ja lukiolaisten keskuudessa 81 %. Hälyttävää tutkimuksessa oli, että 27 % 14–19-vuotiaista nuorista kokee, että Kristiinankaupungissa on helppo ostaa huumeita.

JobCenterin palvelut

JobCenter on alueellinen toimija, joka työskentelee nuorten alle 29-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden parissa Kristiinankaupungin, Närpiön, Kaskisten ja Korsnäsin kunnassa. Kristiinankaupungin kaupunki hallinnoi toimintaa ja se kuuluu nuorisotyön tulosalueen alaisuuteen.

Toiminta toteutetaan nuorisolain (1285/2016) tavoitteiden ja arvopohjan mukaisesti, ja toimintaan saadaan valtionavustusta. Kristiinankaupungin etsivä nuorisotyö on 2023 aikana ollut yhteydessä 32 nuoreen, joista 12 oli naisia. Suurin ikäryhmä ovat 16–20-vuotiaat nuoret. Vuonna 2023 on tehty aktiivisesti töitä 26 nuoren kanssa.

Nuorisotyöpaja JobCenterissä yksilöllistä ohjausta on saanut 25 nuorta. Työpajan suurin ikäryhmä ovat 21–28-vuotiaat, joista 17 on miehiä ja 8 naisia.

Kaupungin liikuntapalvelut

Uimahalli tarjoaa asukkaille terveyttä edistävää liikuntatoimintaa. Uimahallissa oli toimintavuoden 2023 aikana yli 30 000 kävijää. Uimahalli tarjoaa uimaopetusta kaupungin kouluille sekä myös Isojoen, Kaskisten ja Korsnäsin koululaisille. Järjestetään erilaisia kampanjoita sekä kaikille avoimia liikunta- ja neuvontatilaisuuksia uimahallin tiloissa. Kansalaisopiston järjestämät vesijumpparyhmät eri ikäryhmille ovat olleet suosittuja. Fysioterapeutit ovat varanneet ahkerasti myös terapia-allasta. Kahtena aamuna viikossa on tarjottu aamiaista aamu-uinnin yhteydessä.

Liikuntatoiminta on vuosien aikana tehnyt monipuolisesti yhteistyötä urheiluseurojen ja koulujen kanssa. Kristiinahalli on ollut ahkerassa käytössä, mutta jotkut yhdistykset toivovat enemmän aikoja halliin. Liikuntaneuvonta on lähtenyt hyvin käyntiin.

Kaupunki työskentelee yhteistyössä yhdistysten kanssa soveltavan liikunnan osalta. Soveltavan liikunnan tavoitteena on saada kaikki liikkumaan huolimatta erilaisista

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi
WWW. kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

toimintarajoitteista, sairauksista, heikentyneestä toimintakyvystä tai sosiaalisesta tilanteesta. On esimerkiksi järjestetty erilaisia jumpparyhmiä ja vesijumppaa.

Kristiinankaupungin luontopolut ja vaellusreitit:

Pyhävuori

Tiilitehtaanmäki/Pohjoislahden luontopolku

Kanuunakalliot, Björkskärsudden

Leppäsalmen luontopolku

Muinaisvuorten vaellusreitti

Karhunevanlenkki

Skaftung-Henriksdal luontopolku

Storholmen, Lapväärtti

Pukinsaaren Camping ja Hiekkasärkän uimaranta

Pyhän Olavin reitti

EuroVelo-pyöräilyreitti

Kaupungin liikunta- ja urheilupaikat löytyvät [täältä](#):

Kaupungin kulttuuripalvelut

Kulttuuri- ja museopalveluilla tuotetaan hyvinvointia, osallisuutta ja terveyttä Kristiinankaupungin asukkaille ja kaupungissa vieraileville.

Asukkaita osallistutaan kulttuuri- ja museotoiminnan erilaisiin tilaisuuksiin, talkoisiin ja kehittämistehtäviin sekä kannustetaan toiminnan ja vireyden ylläpitämiseen sekä yleisötilaisuuksien järjestämiseen.

Vuoden 2023 aikana tuettiin taide- ja kulttuuritoimintaa kumppanuuksin, toiminta- ja kohdeavustuksin. Kulttuuritapahtumien määrä yhteensä 85, osallistujia/vierailijoita 35 000. Vuosittain toistuvia suurempia kulttuuritapahtumia oli yhteensä 25. Yhdistykset ovat tässä tärkeitä toimijoita.

Verkostot ovat kulttuuriyhteistyön tukena Kristiinankaupungissa. Tarjotaan yhteistoiminta- ja kohtaamismahdollisuuksia teemoista kiinnostuneille toimijoille ja yhteisöille.

Tuodaan kulttuuri lähemmäs jokaista kristiinalaista edistämällä julkisissa tiloissa ja laitoksissa esillä olevaa taidetta.

Vanhusten hoivassa on ollut ahkeraan käytössä muistelukapsakit. Vanhusten nuoruuteen liittyvät esineet herättävät muistoja sitä kautta tarinointia, vireytymistä ja hyvän olon tuntemuksia.

Hankekokonaisuus Läntinen tullitupa edistää suoraan tai välillisesti kulttuurialan työllistymistä kulttuurihyvinvoinnin toimialalla. Paikallista identiteettiä vahvistava näyttelykokonaisuus ja kulttuurihistoriallisesti merkittävien maamerkkien ja ympäristöjen nostaminen esille. Tullituvassa vieraili kesän 2023 välisenä aikana 1800 henkilöä.

Kaupunginmuseo Carlso tarjoaa museopalveluita asukkaille ja vierailijoille. Carlsron kaupunginmuseossa oli kesän 2023 välisenä aikana yhteensä 2 940 vierailijaa.

Kaupungin kirjastotoiminta

Kaupunki järjestää kirjastopalveluita kaupunginkirjastossa, Lapväärtin kirjastossa, Dagsmarkin ja Siipyyn lainausasemilla ja kirjastoautossa. Vuonna 2023 lainausaste nousi 11 %, ja eniten lisääntyi lastenkirjojen lainaus (sekä kaunokirjallisuus että tietokirjallisuus). Lainaajia oli yhteensä kaikissa palveluyksiköissä 2 586. Käyntien määrä kirjastoyksiköissä oli yhteensä 48 458, mikä on 5 % enemmän edellisvuoteen verrattuna. Pääkirjastossa on järjestetty 23 näyttelyä vuoden aikana. Tapahtumia järjestettiin yhteensä 97, ja niihin osallistui 915 henkilöä. Tapahtumat liittyvät enimmäkseen kirjallisuuteen ja lukemisen edistämiseen, ja on järjestetty mm. kirjailijailtoja, kirjakahviloista ja kirjallisuuskeskusteluja.

Kaupungin vapaan sivistystyön palvelut

Kristiinankaupungin kansalaisopisto (KO) tarjoaa vapaan sivistystyön kursseja ja palveluita. Toimintavuoden 2023 aikana kansalaisopisto (KO) on tarjonnut noin 280 kurssia normaalin kurssitoiminnan puitteissa. Eniten järjestettiin käsityöhön sekä liikuntaan ja urheiluun liittyviä kursseja. Yksi vuoden 2023 tavoitteista oli järjestää enemmän kursseja kylissä, mikä toteutui, kun kansalaisopisto tarjosi yhteensä 47 kurssia kylissä vuonna 2023.

Normaalin kurssitoiminnan lisäksi järjestetään myös kielenopetusta Punaisen Ristin vastaanottokeskuksen asiakkaille. Kielenopetusta järjestetään sekä suomeksi että ruotsiksi. Toimintavuonna 2023 kielenopetukseen osallistui 244 henkilöä.

Opisto järjestää myös kotoutumiskoulutusta maahanmuuttajille, joilla on kotoutumissuunnitelma, eli vapaan sivistystyön alkuvaihekoulutusta. Kevätlukukaudella 2023 koulutukseen osallistui 27 henkilöä ja syyslukukaudella 2023 siihen osallistui 22 henkilöä.

KO ja sen toiminta edistää hyvin suuressa määrin kaupungin asukkaiden hyvinvointia, koska toiminta on suunnattu kaikille Kristiinankaupungin asukkaille iästä, taustasta ja edellytyksistä riippumatta.

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi

WWW. kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

Lapväärtin kansanopisto (Lafo) tarjoaa musiikkikoulutusta ja kursseja. Koulu tarjoaa kolme yksivuotisia koulutuksia (musiikki, äänitekniikka ja musiikintuotanto). Lafo järjesti toimintavuonna 2023 vapaan sivistystyön puitteissa 29 kurssia, joille osallistui yhteensä 438 henkilöä.

Käsityökurssit houkuttelivat osallistujia eri puolelta kuntaa, ja niille osallistui yhteensä 22 henkilöä. Painopisteenä ja teemana on ollut jouluristin valmistus sekä vapaavalintaiset paikalliseen kulttuuriin liittyvät nikkarointityöt. Kurssi toteutetaan monimuoto-opintoina, ja se sisältää sekä ohjattua opetusta että etäopetusta.

Sen lisäksi Lafo on mukana monissa projekteissa. Hankkeille Lafo kansanmusiikkikeskus ja Lafo Songwriters Academy laadittiin loppuselvitys 31.12.2023. Toiminta jatkuu vuonna 2024 uusien hankkeiden puitteissa Uusia hankkeita ovat Folkkultur i Syd-Österbotten (Leader-rahoitus) ja Nordic Music Creators of Kvarken (Intereg Aurora). Skapa-hanke Viiden kunnan tasa-arvoinen taideopetus aloitti myös toimintansa vuonna 2023.

4. Terveysten edistämistä koskevat luvut

Sotkanet terveystilastot

Indikaattori	Alue	2021	2022	2023
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista info ind. 190	Koko maa	28,1	27,8	
	Kristiinankaupunki	26,3	26,9	
Ehkäisevää päihdetyötä yhteisesti kirjattujen käytäntöjen mukaisesti toteuttavat peruskoulut, % peruskouluista info ind. 471	Koko maa	71		
	Kristiinankaupunki	40		
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 3904	Koko maa	34,4		38,0
	Kristiinankaupunki	28,7		26,4
Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3923	Koko maa	30,0		31,4
	Kristiinankaupunki	14,3		
Ennakoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, % info ind. 468	Koko maa	39		50
	Kristiinankaupunki	0		100
Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 5680	Koko maa	11,4		12,3
	Kristiinankaupunki	11,0		10,1
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 5362	Koko maa	6,3		7,7
	Kristiinankaupunki	6,9		8,3
Kautumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä info ind. 3959	Koko maa	356,8	344,4	
	Kristiinankaupunki	348,8	334,9	
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 328	Koko maa	19,4		21,4
	Kristiinankaupunki	18,0		16,9
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 337	Koko maa	21,5		21,1
	Kristiinankaupunki	18,2		
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4817	Koko maa	10,8		11,3
	Kristiinankaupunki	15,8		3,0
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 286	Koko maa	25,7		26,6
	Kristiinankaupunki	29,0		23,9
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3916	Koko maa	26,5		25,2
	Kristiinankaupunki	25,0		

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIINANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi

WWW kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4715	Koko maa	25,5		22,5
	Kristiinankaupunki	15,8		19,1
Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) info ind. 4717	Koko maa	26,0		25,3
	Kristiinankaupunki	23,6		13,9
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-) info ind. 4890	Koko maa	15,1		15,8
	Kristiinankaupunki	15,8		10,7
Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-) info ind. 4956	Koko maa	12,5		12,3
	Kristiinankaupunki	10,4		6,9
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4834	Koko maa	7,9		8,6
	Kristiinankaupunki	11,5		6,7
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 1514	Koko maa	6,0		7,9
	Kristiinankaupunki	3,9		11,1
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus info ind. 5309	Koko maa	80	80	
	Kristiinankaupunki	67	67	

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä info ind. 5333	Koko maa	yhteensä	89	89	95
	Kristiinankaupunki		0	0	100
Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi, % info ind. 470	Koko maa		31		27
	Kristiinankaupunki		0		0
Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista info ind. 5396	Koko maa		65		
	Kristiinankaupunki		80		
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky info ind. 5477	Koko maa		37,6	38,4	37,0
	Kristiinankaupunki		35,5	48,3	50,0
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky info ind. 5478	Koko maa		40,9	41,2	40,1
	Kristiinankaupunki		27,3	50,0	50,0
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 3262	Koko maa		4,6	4,3	4,1
	Kristiinankaupunki		5,6	5,8	6,1
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta info ind. 3114	Koko maa		40,3	41,2	
	Kristiinankaupunki		10,2	13,3	

PB 13, 64101 KRISTINESTAD
PL 13, 64101 KRISTIIANKAUPUNKI
Tel. / Puh. +358 (0)6 221 6200
kristinestad@krs.fi / kristiinankaupunki@krs.fi

WWW.kristinestad.fi
kristiinankaupunki.fi

Sairastavuusindeksi, ikävakioitu info ind. 5641	Koko maa	100,0		
	Kristiinankaupunki	87,7		
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä info ind. 5387	Koko maa	15,4	14,7	
	Kristiinankaupunki	8,7	7,3	
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4811	Koko maa	85,1		85,1
	Kristiinankaupunki	83,5		86,7
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-) info ind. 4700	Koko maa	68,2		65,7
	Kristiinankaupunki	74,2		65,7
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-) info ind. 4702	Koko maa	68,4		66,9
	Kristiinankaupunki	69,6		61,1
Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu info ind. 5663	Koko maa	100,0		
	Kristiinankaupunki	107,1		
Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista info ind. 3071	Koko maa	5,3	4,5	4,2
	Kristiinankaupunki	1,9	2,1	2,2

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta info ind. 3037	Koko maa	104,2	94,1	91,8
	Kristiinankaupunki	164,3	117,3	138,3
Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi valtuustolle, % tiedot toimittaneista alueen kunnista info ind. 5144	Koko maa	62		66
	Kristiinankaupunki	0		0
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä info ind. 237	Koko maa	45,8	45,5	
	Kristiinankaupunki	42,4	43,3	
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % info ind. 3076	Koko maa	55,1		
	Kristiinankaupunki	65,5		

Move-tulokset

Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä. Järjestelmän keskeinen tarkoitus on kannustaa oppilaita omatoimisesti huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään.

Fyysisen toimintakyvyn yhteistulos Kristiinankaupungissa vuonna 2023:

5. lk: 63,6 % pojista ja 38,5 % tytöistä

8. lk: 65,4 % pojista ja 27,8 % tytöistä

Tulos ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.

Valtakunnallisiin tuloksiin verrattuna poikien tulos Kristiinankaupungissa on useassa mittausosiossa heikompi, kun taas tyttöjen tulos on jonkin verran valtakunnallista tasoa parempi. Tulokset osoittavat sen, miten tärkeää on, että koti, koulu, yhdistykset ja kunta kannustavat lapsia ja nuoria liikkumaan ja tukevat liikuntamahdollisuuksia, ja että kunta voi tarjota tukea kodille, kouluille ja yhdistyksille sekä järjestää henkilöresursseja ja tarkoituksenmukaisia sekä sisä- että ulkotiloja liikuntakäyttöön.

	5 luokka		8 luokka	
	Pojat	Tytöt	Pojat	Tytöt
Kehon liikkuvuus yhteensä	94,4	98,4	68,8	93,8
Muutos (2020–2021)	+18,4	+5,8	-22,3	-6,2

Menetetyt elinvuodet (PYLL - Potential Years of Life Lost)

FCG teki vuonna 2023 selvityksen ennenaikaisista kuolemantapauksista Pohjanmaalla vuoteen 2020 saakka. Raportissa tarkastellaan tilastoja liittyen pahanlaatuisiin kasvaimiin, verenkiertoelimien sairauksiin, onnettomuuksiin ja väkivaltaan, ruoansulatuselinten sairauksiin, lääketieteellisen hoidon komplikaatioihin, aineenvaihduntasairauksiin, alkoholiin ja huumeisiin sekä infektiosairauksiin. Kristiinankaupungin tulos on muihin kuntiin verrattuna hyvä lukuun ottamatta syöpätapauksia, jotka eivät vähene samaan tahtiin kuin aikaisemmin.

Kristiinankaupunki Kristinestad

FCG.

